

Sygn. akt II Ca 2531/13

POSTANOWIENIE

Dnia 19 grudnia 2013 roku

Sąd Okręgowy w Krakowie, Wydział II Cywilny – Odwoławczy w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Anna Nowak (sprawozdawca)

Sędziowie: SO Agnieszka Cholewa - Kuchta

SO Katarzyna Biernat - Jarek

po rozpoznaniu w dniu 19 grudnia 2013 roku w Krakowie na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w (...)Inspektorat w (...)

przy uczestnictwie K. S. i B. S.

o wpis

na skutek apelacji uczestniczki od postanowienia Sądu Rejonowego w Myślenicach z dnia 2 października 2013 roku, Dz. Kw. / (...)

postanawia:

1. zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że uchylić zaskarżony wpis i wniosek oddalić;
2. zasądzić od wnioskodawcy na rzecz uczestniczki K. S. kwotę 200 (dwieście) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Rejonowy dokonał wpisu hipoteki przymusowej w kwocie 27658 złotych w dziale IV księgi wieczystej (...), której właścicielami na zasadzie wspólności ustawowej są B. S. i K. S..

Apelację od powyższego postanowienia wniosła uczestniczka zaskarżając je w całości i domagając się jego uchylenia. W uzasadnieniu powołała się na postanowienia Sądu Najwyższego o sygnaturach III CSK 69/12 i III CZP 53/12 i podniosła, że w aktach sprawy brak jest administracyjnego tytułu wykonawczego obejmującego oboje małżonków, który mógłby być podstawą wpisu hipoteki przymusowej na nieruchomości stanowiącej własność dłużnika i jego małżonki.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacja była zasadna i jako taka skutkowałą zmianą zaskarżonego postanowienia poprzez oddalenie wniosku o dokonanie wpisu hipoteki przymusowej.

Rozważania w sprawie rozpocząć należy od przypomnienia, że sąd wieczystoksięgowy zgodnie z zasadą ograniczonej kognicji wyrażoną w art. 626⁸ k.p.c. przy rozpoznawaniu wniosku o wpis bada wyłącznie treść wniosku, treść i formę dołączonych do wniosku dokumentów oraz treść księgi wieczystej. W niniejszej sprawie wnioskodawca domagając się wpisu hipoteki przymusowej na nieruchomości stanowiącej współwłasność małżeńską majątkową uczestników do wniosku o wpis przedłożył pięć decyzji administracyjnych o wysokości zadłużenia B. S. z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i fundusz pracy wraz z dowodem ich doręczenia dłużnikowi w trybie doręczenia zastępczego. W tym stanie rzeczy sąd wieczystoksięgowy stanął przed koniecznością rozważenia

czy przedłożone dokumenty były wystarczające do uwzględnienia wniosku o wpis hipoteki przymusowej. Konstatacja do jakiej Sąd Rejonowy doszedł nie była jednak prawidłowa. Przypomnieć należy, że przed nowelizacją przepisów ustawy o księgach wieczystych i hipotece przez ustawę z dnia 26 czerwca 2009 roku (Dz. U. nr 131, poz.1075) hipoteka przymusowa mogła mieć charakter hipoteki zwykłej lub kaucyjnej. Po wejściu w życie tej ustawy, tj. w dniu 20 lutego 2011 roku uchylono w ustawie o księgach wieczystych i hipotece w dziale II rozdział 2 „Hipoteka kaucyjna”, znosząc tym samym podział hipotek na kaucyjne i zwykłe oraz dokonując przekształcenia regulacji hipoteki poprzez przeniesienie rozwiązań występujących dotychczas przy hipotece kaucyjnej, wobec czego występująca obecnie konstrukcja hipoteki jest oparta na modelu dotychczasowej hipoteki kaucyjnej. W myśl obowiązującego obecnie art. 110 powołanej ustawy hipoteka przymusowa może być wpisana na podstawie decyzji administracyjnej, chociażby decyzja nie była ostateczna. W niniejszej sprawie zastosowanie znajdują przepisy ustawy o księgach wieczystych i hipotece w nowym brzmieniu, gdyż dopiero po dniu jej wejścia w życie zostały wydane decyzje administracyjne ustalające wysokość zaległości składkowych uczestnika. Mając na uwadze stanowisko wyrażone w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 9 stycznia 2013 roku (sygn. akt III CSK 69/12, niepubl., (...) Lex nr 1293964) podnieść trzeba, że hipoteka przymusowa pełni rolę szczególnego środka egzekucyjnego w szerokim znaczeniu, zmierza bowiem do ułatwienia przyszłego postępowania egzekucyjnego. W orzecznictwie Sądu Najwyższego prezentowane jest stanowisko, iż postępowanie dotyczące wpisu hipoteki przymusowej w księdze wieczystej powinno być traktowane jak postępowanie egzekucyjne mimo, że odbywa się na podstawie przepisów kodeksu postępowania cywilnego regulujących postępowanie wieczystoksięgowe i nie jest sposobem egzekucji, a jego skutkiem nie jest wyegzekwowanie roszczenia (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z 29 stycznia 1953 roku, II CR 2520/52, OSNCK 1954/2/34; postanowienia Sądu Najwyższego z 12 czerwca 1997 roku, III CKN 72/97, Pr. Gosp. 1997/10/12; z dnia 8 października 2003 roku, III CZP 68/03, OSNC 2004/12/191; z dnia 27 maja 2010 roku, III CZ 27/10, Biul. SN 2010/10/14 oraz uchwałę Sądu Najwyższego z 18 marca 2005 roku, III CZP 3/05, OSNC 2006/2/27). Skoro ustanowienie hipoteki przymusowej ma na celu ułatwienie przyszłego postępowania egzekucyjnego, to skutek ten może być osiągnięty tylko wtedy, gdy wierzyciel dysponuje tytułem prawnym wymaganym do wszczęcia egzekucji, co przemawia za przyjęciem, że podstawę wpisu hipoteki przymusowej powinien stanowić taki sam tytuł, jaki uprawnia do prowadzenia egzekucji. Ze stanowiskiem tym koresponduje przyjęte w orzecznictwie stanowisko, że prowadzenie egzekucji administracyjnej z majątku osobistego zobowiązanego oraz z majątku wspólnego zobowiązanego i jego małżonka wymaga wystawienia administracyjnego tytułu wykonawczego przeciwko zobowiązanemu i jego małżonkowi zgodnie z art. 27c ustawy z dnia 17 czerwca 1966 roku o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, tekst jednolity, Dz. U. z 2012 r. poz. 1015 z późn. zm. (por. uchwały Sądu Najwyższego z dnia 18 września 2002 roku, III CZP 49/02, OSNC 2003/9/115; z dnia 28 października 2004 roku., III CZP 33/04, OSNC 2005/3/43; z dnia 18 marca 2005 roku, III CZP 3/05, OSNC 2006/2/27; i postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 grudnia 2004 roku, II CK 274/04, niepubl. (...) Lex nr 146414 oraz z dnia 27 maja 2010 roku, III CZP 27/10, Biul. SN 2010/10/14). Podzielając zatem stanowisko wyrażone przez Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 9 stycznia 2013 roku, III CZP 69/12 a także argumentację wskazaną w jego uzasadnieniu sprowadzającą się stwierdzenia, że w aktualnym stanie prawnym hipoteka przymusowa może zostać wpisana na podstawie dokumentu, który wystawiony jest przeciwko wszystkim osobom wpisanym w księdze wieczystej, jako właściciele nieruchomości, co odnosi się to do każdego dokumentu, a zatem także do nieostatecznej decyzji organu określającej wysokość zobowiązania dłużnika z tytułu należności składkowych, przedmiotowy wniosek podlegać musiał oddaleniu wobec braku dokumentu, który mógłby stanowić podstawę żądanego wpisu. Dokumentami takimi, w świetle powyższych uwag, nie są przedłożone przez wnioskodawcę decyzje określające wysokość tych należności i doręczone jedynie uczestnikowi. Podstawę wpisu hipoteki przymusowej na nieruchomości dłużnika i jego małżonka mógłby natomiast stanowić administracyjny tytuł wykonawczy wystawiony przeciwko obojgu małżonkom. Ewentualnie wpis hipotek mógłby dotyczyć udziału w nieruchomości przysługującego uczestnikowi jednakże po wykazaniu odpowiednimi dokumentami, że wspólność majątkowa małżeńska ustała (co może sugerować dołączona do apelacji kserokopia wyroku Sądu Okręgowego o separacji, która jednak wobec braku oryginału nie może być dokumentem powodującym jakiegokolwiek wpisy).

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. zmienił zaskarżone postanowienie w ten sposób, że wniosek o wpis oddalił – punkt 1 sentencji.

O kosztach postępowania odwoławczego orzekł Sąd Okręgowy na podstawie art. 520 § 3 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. i w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. bowiem interesy wnioskodawcy i uczestniczki były sprzeczne a to uczestniczka wygrała postępowanie odwoławcze. Na koszty postępowania odwoławczego poniesione przez uczestniczkę złożyła się opłata od apelacji w wysokości 200 zł – punkt 2 sentencji.

Ref. SSR D. M. - (...)